ORLANDO

WOOLF/PINCKNEY/WILSON

Oversat af

JØRGEN ÅRUP HANSEN OG KAREN-MARIA BILLE

Jeg var alene. Jeg havde gemt mig på loftet. Et maurerhoved hang ned fra loftsbjælkerne. Det var indtørret og havde form og farve som en gammel fodbold. Fra den venstre kind strittede et par totter groft, tørt hår, der lignede skægget på en

kokosnød.

Jeg var seksten. Jeg drømte om at skille mange hoveder af mange farver fra mange kroppe - men min far sagde, at jeg var for ung til at ride med hæren til Frankrig, så jeg øvede mig i at erobre med min klinge på loftet. Undertiden kom jeg. til at snitte snoren over, og kraniet bumpede ned på gulvet. Når jeg hængte det op igen, grinede det triumferende af mig med sine skrumpne, sorte læber.

Jeg var seksten og forelsket i døden, min egen og mine forfædres, dem der var steget frem af tågerne, med adelskroner på hovedet. Jeg elskede ensomme steder, og følelsen af at være alene – for evigt alene. Jeg var

- som alle unge poeter, til enhver tid ifærd med at beskrive naturen.

Jeg var alene på en bakke, der kronedes af et enligt egetræ. Mit gemmested lå så højt, at jeg kunne se ud over nitten engelske amter, tredive, klare dage eller måske, hvis solen skinnede. Jeg kunne se min fars hus; og min onkels, og de tre store tarne ovre mellem træerne, som min tante ejede; Heden var deres fasanerne, rådyrene skoven, sommerfuglene og en dag - faldt jeg. Sådan begyndte min rejse.

Egetræets hårde rod, som jeg var faldet over, blev til ryggen af en mægtig hest, eller dækket omtumlet skib. Jeq bandt mit ufortøjede hjerte til egetræets rod. Uroen i og omkring mig stilnede gradvis af; de små blade hang lige blege sommerskyer ned, de stod stille, mine lemmer blev tunge. lå så ubevægeligt, at kronhjorten lidt efter lidt kom nærmere, rågerne

kredsede om mig, og svalerne dykkede og steg i cirkler. Solen gik ned. De hvide skyer blev røde, bakkerne violette, skovene purpur, dalene sorte og - sådan begyndte min rejse - Jeg var på vej.

Lyden kom fra dalen, fra hjertet af mit store eget, hus i dalen. Dronningen var kommet. Jeg for ned af Ad smutveje, bakken. som kun kendte, løb jeg gennem disse ophobninger af værelser og trapper over til festsalen, hvor jeg faldt på Jeg rakte personligt en skål rosenvand frem mod den med store Dronning. Mit hoved var bøjet mod jeg qulvet så så kun hendes ringprydede hånd i vandet. Det var en hånd, man måtte huske; En nervøs, irritabel, sygelig hånd; herskerhånd; hånd, en man blot behøvede at hæve, for at et hoved skulle falde; en hånd, jeg gættede på var forbundet med et gammelt legeme, der lugtede som - et skab med pelse i kamfer.

Hendes øjne var lysegule. Hun holdt dem altid åbne, på evig udkig efter ungdom og uskyld - sagde man. Hun var ved at blive gammel før tiden, udslidt og bøjet. Hun lyttede - hun var bange. Kanonernes torden var altid i hendes øren.

Om natten sov jeg i min uvidenhed - man sagde Dronningen kyssede mig uden at jeg anede det. Og hun glemte mig ikke.

I hvert fald var der ikke engang gået to år af denne stilfærdige landlige tilværelse, og jeg havde ikke fået skrevet mere end måske tyve tragedier – et dusin historiske fortællinger og en snes sonetter, da der kom bud om, at jeg skulle gøre Dronningen min opvartning i Whitehall.

"Her kommer min uskyld"

"Kom" sagde hun. Jeg rødmede. Hun
trak en ring af sin ophovnede finger;

befalede mig at bøje knæet og bandt den juvelbesatte hosebåndsorden fast. Herefter blev intet nægtet mig. havets vinde havde befriet os fra Spanierne, da kanonerne bragede fra Tower og luften var så fuld af krudt, at man nøs derved, trak hun mig ned til sig i sine puder og befalede mig begrave hovedet i det sammensurium hun var klædt i. Hun havde ikke skiftet tøj i en måned. er min sejr", hviskede hun - netop som en raket for brølende til vejrs oq farvede hendes gamle kinder skarlagensrøde. Dronningen elskede Hun gav mig huse og masser af jord. Jeg skulle være hendes alderdoms søn. Det egetræ hvortil hun lænede sin vissenhed.

Men jeg var ung. I den livsfase, hvor mit hoved bugnede af rim og jeg aldrig gik i seng uden at fyre et åndrigt indfald af.

Blomster blomstrede og blomstrede af. Solen stod op og gik ned.

Pigerne var som roser deres tid så kort som blomsternes.

6

Man måtte plukke dem før natten kom.

Ja mange af dem var endda rede til at skænke mig deres gunst. Med een var sagen så langt fremme, at de retslærde på begge sider allerede havde travlt med ægtepagt, aftaler om skøder og lejemål – og alt hvad der hører til, før den ene store formue kan forenes med den anden.

Da satte den store frost pludselig ind.

Fugle frøs stive i luften og faldt ned som sten. En bondepige der ville krydse gaden - smuldrede og blæste væk over tagene som en støvsky, da den isnende blæst ramte hende fra et hjørne.

Markerne var fulde af hestespand, hyrder og bønder. Alle stod de stivnede midt i deres gerning, een med hånden på næsen, een med flasken til læben.

(F

landbefolkningen var Men mens yderste nød, fornøjede London sig med et overdådigt karneval. Kong James befalede, at floden - der var frosset i over tyve fods dybde - skulle fejes ren og dekoreres - og forvandles til forlystelsespark med løvhytter, labyrinter og drikkeboder. Alt sammen på hans bekostning. Det regnede med frosne kulørte roser balloner svævede ubevægeligt i luften. Enorme bål af cedertræ og eg blev overstrøet med salte, så flammerne lyste grønt, orange og purpur. Men hvor heftigt de end brændte, var varmen ikke stor nok til at smelte isen.

Om dagen var den så klar at man i flere fods dybde kunne se ålestimer i urørlig tance. Men det var om natten lystighederne nåede deres højdepunkt. Måne og stjerner gnistrede som hårde, urokkelige diamanter, og hoffet dansede til en sirlig musik af fløjte og trompet.

(3)

Jeg havde netop samlet mine fødder efter en quardrille, da jeg så en skikkelse komme ud fra den Russiske pavillon. Skikkelsen var af middelhøjde, særdeles slank og klædt fra top til tå i østersfarvet fløjl. Den udstrålede en sælsom magnetisme.

"Det må være en dreng - ingen kvinde løber på skøjter med så megen fart og spændstighed " - tænkte jeg.

Skøjteløberen kom nærmere. Benene, hænderne, holdningen var en drengs, men ingen dreng havde sådan en mund, ingen dreng havde sådanne bryster. Ingen dreng havde øjne, der var som fisket op af havets bund.

Den ukendte skøjteløber standsede sin flugt og nejede med største ynde for kongen - der netop traskede forbi, støttet til en kammertjeners hånd.

Det VARen kvinde.

9

Den fremmedes navn var Prinsesse Maruouscha Stanislovska Dagmar Iliana ROMANOVITCH.

Hun hørte til i den Russiske Ambassadørs følge – måske var han hendes onkel, måske hendes fader.

Hvem havde jeg elsket - indtil dette
øjeblik?

Mens jeg så på hende - blev isen til vin i mine årer.

Jeg hørte vandet strømme og fuglene synge. Foråret brast ud over det hårde vinterland. Min manddom vaktes.

"Vil de have den godhed at række mig saltet?" sagde hun..

"Med en allerstørste glæde, Madame." svarede jeg på fejlfrit fransk. Min moders kammerpige havde lært mig det. Men måske ville det have været bedst, hvis jeg aldrig havde lært det sprog, aldrig svaret den stemme, aldrig ladet mig lede af lyset i de øjne.

"MAROUSCHS STANISLOVSKA DAGMAR ILIANA ROMANOVITCH...."

· ''.

10

For nemheds skyld kaldte jeg hende Sascha, efter en hvid Russisk ræv, jeg havde som barn – et væsen der var blødt som sne – men med tænder som stål. Den bed mig engang så voldsomt, at min far lod den slå ihjel.

representation of the vidste alle at jeg var forlovet med en anden. Men som dagene gik, blev jeg mindre og mindre varsom med at skjule mine følelser. Jeg havde ikke noget valg.

Pludselig stampede Prinsessen i isen med foden:

"Tag mig væk herfra. Jeg hader denne engelske pøbel! "

Hun mente hoffet! "Det er fuldt af lurende gamle kællinger, som glor mig ind i ansigtet - og unge spradebasser, der træder mig over tæerne. De lugter dårligt! Deres hunde løber ind mellem benene på mig. Det er ligesom at være i bur med vilde dyr!"

Hede af skøjteløb og elskov lod vi os falde ned på isen.

Det var et under at den ikke smeltede
- og indhyldet i en stor pelskappe
tog jeg hende i mine arme og for
første gang, KENDTE jeg kærlighedens
glæde.

Vi talte om alt under solen - intet var for småt eller for stort til vores samtele.

"-Alt ender med døden. Alt ender med døden-" sagde jeg - mens jeg sad der på isen. Men hun trak mig på benene igen og talte så vittigt og klogt, at jeg glemte isen.

Hvem var hun i dette øjeblik?
Hvad var det, hun skjulte for mig?

En dag løb vi længere ud end vi plejede, helt derud hvor skibene lå indefrossede. Blandt dem var det Russiske skib, på hvis mast den sorte ørn med de to hoveder vajede.

Sacha havde ladet noget af sit tøj blive om bord. Vi troede skibet var tomt, og klatrede op på dækket.

Vi havde ikke vovet os ret langt, før en mand rejste sig fra en rulle tovværk og begyndte at tale russisk. Han lignede en kæmpe - med stålringe i ørene - en arbejdshest.

Han tændte en lyssestump og forsvandt ned i ybet af skibet med Sascha.

Jeg blev рå dækket, hensunken drømme om Sascha - min juvel. skulle uigenkaldeligt gøre hende til min ejendom. Alle hindringer måtte overvindes. Sascha var fast besluttet på at bo i Rusland, hvor der vilde heste og mænd, der, som hun sagde, flængede struberne på hinanden. - Det er sandt, at et liv i brunst og barberi ikke tiltrak mig og dog var jeg villig til at gøre alt - og mere til - for en kosakkvinde og en ørken af sne. Det var KUN Sascha der talte. Førstkommende mørke nat ville vi flygte nordpå og videre til Rusland.

Sascha havde været borte en time eller mere. Jeg gik ned i skibets lastrum. – I et glimt så jeg dem. Så Sascha på sømandens knæ! Så hende bøje sig mod ham. Så dem omfavne hinanden.

Jeg udstødte et brøl, der gav ekko i hele skibet. Hvis Sascha ikke havde kastet sig imellem os, havde jeg kvalt sømanden, før han kunne nå at trække sin kniv.

Jeg blev overvældet af en dødelig kvalme. De måtte lægge mig på gulvet og hælde cognak på mig.

"Kassen var så tung!....han var ved at hjælpe mig med at flytte den."

Det ene øjeblik troede jeg hende men i det næste var jeg endnu mere rasende over hendes bedrag.

"Alle guder knuse mig, hvis jeg...en Romanovitch, har ligget i en gemen sømands arme." Sagde hun og stampede med foden.

(ly)

Jeg troede hende. Og da vi løb hjem mod London på vores skøjter, var de onde anelser i mit bryst smeltet.

Så kom den nat vi havde ventet på. Vi havde besluttet os til at flygte. Tiden var inde. Hun ville komme alene, i kappe og bukser og bestøvlet som en mand. Vi skulle mødes ved midnatstid ved en kro i nærheden af Blackfriars. Der ventede hestene. Alt var rede til vores flugt.

Længe før midnat stod jeg og ventede.

Natten var så blæksørt, at folk var

lige foran mig, før jeg så dem.

Mens jeg travede frem og tilbage måtte jeg mange gange holde vejret,
ved lyden af skridt der nærmede
sig.....de gik forbi---og gaden
blev endnu mere tavs end før.

De små lys i kvarteret blev slukket et for et.

• • • •

Pludselig blev jeg ramt i ansigtet af et blødt og alligevel tungt slag. Jeg

for sammen og lagde hånden på mit sværd. Slaget gentog sig fem seks gange - på mine kinder og min pande. Det varede længe før jeg blev klar over, at det var regn. Først faldt dråberne langsomt og eftertænksomt, en efter en. Derpå samlede de sig og blev til en støt vedholdende strøm.

Jeg søgte ly under en dørbue. Luften var tyk. Af og til så jeg Sascha i mørket, med regnen som en kappe om sig.

Men så udsendte Sct. Poul kirken det første midnatsslag med en røst frygtelig og ildeværslende, at sjæl rejste børster af skræk. Den slog yderligere fire ubønhørlige slag. Jeg besluttede hun ville komme ved det sjette slaq....men sjette slag døde hen, det syvende kom, og det ottende. Da det tolvte slag faldt, kendte jeg sandheden. Et ur slog og andre faldt i, eet efter eet. Hele verden synes at udkime budskabet om hendes forædderi og hån. Styrtregnen fortsatte og det var som store kanoner bragede inde i den.

(b)

Vældige lyde hørtes, som af egetræer, der blev flænget og flået.

Jeg sprang på min hest og galloperede - jeg vidste ikke hvorhen.

Da dagen brød frem, da himlen blev bleggul og regnen med ét hørte op, var jeg ved Themsens bred.

Alt var forvirring og kaos.

Hvor der i tre måneder eller mere havde ligget massiv is af en sådan tykkelse, at den forekom holdbar som sten.

Hvor en stor og lystig by var blevet brusede de bygget, qule, nu hvirvlende strømme. Floden var bestrøet med isbjerge. Folk blevet overrasket af isen om natten og løb nu frem og tilbage på deres omtumlede øer. Undertiden drev en hel flok af disse ulykkelige væsner ned af strømmen sammen, nogle lå på knæ, nogle havde et barn ved brystet. En gammel mand sad og læste højt af en hellig bog. Jeg red langs flodbreden

F

i retning af havet. Jeg hørte folk råbe om hjælp - bekende deres synder og love bod og bedring. En gruppe unge mænd på et isbjerg brølede de sjofleste viser - blev smadret til døde og sank med munden fuld af gudsbespottelser. Jeg så katte drive forbi, et overdådigt bord dækket til tyve personer - et menneskepar i en seng - og store mængder af køkkengrej.

Jeg red ud til det sted, hvor Ambassadør skibene for et par dage siden havde ligget urokkeligt fastfrosset.

Jeg talte dem allesammen;

Det franske, det spanske, det østrigske, det tyrkiske. Alle holdt de sig flydende.

Men det russiske skib var intet sted at se.

Så øjnede jeg omridset af et skib mod horisonten.

Det russiske skib stod ud mod det åbne hav,

Troløs

Løjnagtig

Lunefuld

Djævel

Bedragerske

Hore.

Jeg slog øjnene op.

Kærlighed har to ansigter, et hvidt og et sort.

Dit hus er pludselig ubeboeligt. Der må tages skridt til omgående at få ende på sagen. Du gør, hvad enhver ung mand ville have gjort i dit sted, og beder Kong Charles om at sende dig til Konstantinopel – som ekstraordinær ambassadør.

Her går dine dage på behageligste vis. Omkring klokken syv står du op,

hyller dig i et langt tyrkisk slag og tænder en cerut.

Man siger, at det er dine bedste år og at du ejer evnen til at bevæge fantasien og nagle beskuerens øjne til dig. En million lys brænder i dig, uden at du har besvær med at tænde et eneste af dem selv. Du har ingen venner, ingen bånd, og udfører dine pligter med en sådan utrættelighed, at Kong Charles skænker dig den højeste adelstittel.

Adelsbrevet ankommer i slutningen af Ramadanen. Du er vært ved en fest, der er prægtigere end nogen anden, Konstantinopel før eller siden har set. Natten er smuk, gæsternes tal er overvældende. Da klokken slår tolv træder du frem på midterbalkonen.

Ved synet af dig skyder raketter til vejrs, høje råb løfter sig fra folkeskaren.

Admiralen hæfter den høje Bath-ordens bånd om din hals og fæstner endelig stjernen på dit bryst.

20

En anden lægger den hertugelige kappe om dine skuldre og overrækker dig kronen. Du sætter den gyldne krans af jordbærblade om din pande.

Det er på dette tidspunkt den første uro spores. Enten venter befolkningen et mirakel - en byge af guldmønter, der falder ned fra himmelen. Eller også er kroningen signalet til, at et begynde. angreb skal Klokkerne begynder at kime. Mange kaster sig mod jorden og berører den med deres pande. En kvinde der er gal kærlighed til dig griber en kandelaber og slynger den mod gulvet. En admiral giver ordre til, at der skal blæses alarm snart oq er ambassaden tømt for gæster og aflåst på sædvanlig vis.

Man ser hvordan du går op til dit værelse og lukker døren bag dig. Man hører hvordan du, mod sædvane låser den.

Næste morgen er du hertug og dine sekretærer finder dig dybt sovende i en rodet senq. Værelset er uordentligt. Din krone er trillet på qulvet. Bordet er overstrøet eftermiddagen papir. Om sover du stadig og man tilkalder en læge. anvender plastre, nælder brækmiddel, men uden held. Du sover videre.

På din trances syvende dag. Tirsdag d. 10 Maj falder det første skud i en grum og blodig opstand.

Tyrkerne rejser sig mod sultanen, stikker ild på byen og lader alle udlændinge omkomme ved sværdet.

Oprørerne bryder ind i dit værelse.

Da de ser dig ligge udstrakt på
sengen, tror de, du er død, og
berøver dig kun din krone og din
kappe.

Du er alene.

Du vågner. Du strækker dig. Du stiller dig ret op og ned. Du ser dig selv i spejlet.

Du er blevet kvinde. Det nytter ikke at nægte det.

Men i enhver anden henseende er du, som du altid har været. Din hukommelse kan uhindret vende tilbage til alle tildragelser i dit tidligere liv

Du tager din stilling op til revision. Du kan skrige, ringe på klokken eller falde i afmagt - men du er ikke overrasket. Du er vågnet op til en situation, som er delikat for en ung dame af rang.

Du læner dig ud af vinduet. En gammel sigøjner på et æsel venter.

Du forlader Konstantinopel.

Du har ofte ønsket dig at være i bjergene. Du er istand til at sidde i timevis uden at bestille noget.

Du er virkelig faldet i naturens hænder som aldrig før.

Der er bjærge - der er dale - der er floder. Du klatrer, du strejfer, du sidder, og da du fra en bjergtop, i det fjerne, hinsides Mamara havet, skuer Grækenlands sletter og skelner Akropolis, udvider din sjæl sig såvel

som dine øjenæbler. Derpå sænker du blikket, og den røde hyacint femtvinger et ekstatisk råb, fordi alting er så godt.

"Bare jeg dog kunne skrive! Men jeg har intet blæk og ikke noget papir."

Landskabet bliver en tør knogle, et fåreskelet, en umådelig stor hjerneskal, som tusinde gribbe har pillet ren.

Pludselig viser der sig en skygge på den blege bjærgside. Den bliver hurtigt dybere, og snart viser der sig en grøn grube, hvor der før var gold klippe.

Et stort rum åbner-sig i bjærgets flanke. I dets indre ser du en plæne med frodigt, bølgende græs, du ser egetræer og drosler, der hopper i grenene, rådyr tripper yndefuldt fra skygge til skygge, du hører endogså summen af insekter og alle en engelsk sommerdags sukkende og brusende lyde.

Nu begynder sneen at falde - snart har den dækket hele landskabet og tunge vogne kommer rullende ad

(24)

vejene, belæsset med træstammer, som skal saves til brænde. Og nu dukker tagene og tårnene og tinderne op i dit eget hjem. Sneen falder støt. Røgen stiger op fra tusinde skorstene.

Du er på vej til England.

Jeg sidder på dækket af Enamoured Lady. Til dette øjeblik har jeg ikke skænket mit nye køn en tanke.

Først nu da jeg føler skørterne svøbe sig om mine ben og kaptajnen spænder solsejlet op for mig på dækket forstår jeg hvilke fordele og ulemper situationen indebærer.

Under normale omstændigheder tænker en ensom kvindelig rejsende kun på sin dyd. En kvindes dyd er hendes juvel. Men hvis man har været mand i over 20 år - oven i købet ambassadør, hvis man har holdt en Dronning i sine arme og dertil enkelte andre damer,

så tænker man ikke så meget på sin dyd.

Det her er sandelig et bekvemt og mageligt liv. Men hvor er de skørter dog irriterende at have om benene.

Mon jeg kan springe overbord og svømme i det her tøj?

Nej, så ville jeg blive nødt til at en matros ville hoppe ud og redde mig.

Har jeg mon noget imod det?
Har jeg mon - egentlig?

Det er kaptajnen selv, kaptajn Nicholas Benedict Bartolud der hjælper mig med at skære kødet ud under middagen.

"Lidt af det fede Madame?" spørger han. "Tllad mig at skære en lille bitte skive til Dem, ikke større end en fingernegl?"

Når han taler synger fuglene, floderne bruser, og jeg føler en ubeskrivelig fryd, som da jeg for over hundrede år siden så Sascha for første gang.

Dengang var jeg jægeren, nu det flygtende vildt. Hvem føler den største lyst? Manden eller kvinden?

Det er herligt at sige "nej" og se ham rynke brynene.

Men det herligste af alt er at sige "ja", og tage den allermindste, allertyndeste skive kød og se kaptajnen smile.

For intet er så himmelsk som at stå imod og give efter og give efter og stå imod.

Som ung mand holdt jeg på, at kvinder burde være underdanige, kyske, vellugtende og fuldendt klædt. Nu må jeg undgælde for det med min egen person. For kvinder er ikke underdanige, kyske, vellugtende og fuldendt klædt af naturen.

Det kræver arbejde.

Bare det at sætte frisuren vil tage mig en time hver morgen.

Derpå må man spejle sig. Det er en time til. Og man må tage korsettet på og snøre det, vaske og pudre sig, skifte fra silke til kniplinger og

fra kniplinger til silke. Og være kysk år ud og år ind.

Når jeg er på dækket er jeg nødt til at holde mine ben tildækkede, fordi matroserne i masten glor ned på mig, når jeg soler mig. En af dem kunne jo miste fodfæstet og falde ned.

Og hvis synet af mine ankler betyder døden for en brav ung mand, der sikkert har både kone og børn at forsørge, må jeg i menneskekærlighedens navn holde dem tildækket.

"Fanden tage mændene!"

Og det er en ed jeg aldrig vil kunne sværge igen, når jeg først har sat foden på engelsk jord.

Og jeg vil aldrig mere kunne slå en mand for panden, eller sige ham lige op i hans åbne ansigt at han er en elendig løgnhals. Eller trække mit sværd og jage det gennem ham. Eller gå med krone eller i pocession, eller dømme nogen til døden eller anføre en hær.

Alt hvad jeg har lov til, når jeg først har sat foden på engelsk jord,

er at skænke te og spørge d'herrer, om den smager dem!

"Bruger De sukker?"

"Bruger de fløde?"

Themsen.....London. Jeg havde glemt hvor smuk denne by er. Der er blevet bygge så meget mens jeg har været væk. Al den pragt, al den død og ødelæggelse, er forsvundet.

Heller ikke den mørke nat, den vældige styrtregn eller flodens svulmen, eksisterer længere.

Den stimmel af små, sorte, lave huse som London var, er forsvundet.

Jeg ser brede gader, fine kareter, damer i blomstret silke, folk, der læser aviser.

Hjemme i huset har jeg givet besked om, at jeg ikke vil se nogen! Og alligevel vandrer en grotesk skygge rundt i min gård.

Hver tirsdag og onsdag og en hvilken som helst anden dag, HAN finder passende, er jeg alene med en mand.

Ærkehertugen.

Han har forelsket sig i mig.

29

Han siger, at han har cirka tyve millioner dukater liggende i et pengeskrin på sit slot.

Han ejer flere engelske godser end nogen engelsk adelsmand. Han er en fremragende jæger og han lover mig en jagttaske fuld af ryber.

Mens han taler løber vældige tårer ned gennem furerne i hans lange, magre kinder.

Fra min tid som mand ved jeg, at mænd græder lige så hyppigt og umotiveret som kvinder. Men det begynder at gå op for mig, at kvinder bør blive rystede når mænd viser bevægelse, mens de ser på det. Hvis det er det han vil have - så er jeg chokeret.

Han forventer et svar

Vi sidder på hver sin side af kaminen.

Så fortæller han hvordan han engang skød et elsdyr i Sverige og jeg spørger hvor stor elgen var?

Og han svarer, at den ikke var så stor som et rensdyr, han engang skød i Norge.

Jeg aner ikke hvad jeg skal svare.

Hvis dette er kærlighed er der noget underlig latterligt ved kærligheden.

Jeg bliver nødt til at slippe en skrubtusse ned mellem hans hals og skjorte.

Jeg ville have foretrukket en kårde.

Men tudser og latter har en virkning
på en mands stolthed, som stål ikke
har,

Gud være lovet.

Jeg er alene.

Men følelsen af at være alene er mere intens, lige efter at nogen har gjort kur til en,

Lyden af Ærkehertugens karethjul dør bort og fratager mig en Ærkehertug, hviket ikke gør mig noget, en formue – hvilket heller ikke gør mig noget, en titel – hvilket slet ikke gør mig noget, den ægteskabelige tryghed – hvilket overhovedet ikke gør mig noget.

Men livet forlader mig, udsigten til livet og en elsker.

Jeg går hen til skrivebordet og skriver....

Livet og en elsker.

En hvid dis ligger over byen. Der er uro i luften. En vogn rasler sagte over brostenene. Det slår midnat.

En sky samler sig bag Sct. Pouls kuppel. Den vokser og formørkes. Det blæser lidt op og hele østhimlen bliver overskyet. Skyerne breder sig mod nord. Alt er mørkt; Tvivl. Kaos. Det attende århundrede er ude. Det nittende århundrede begyndt.

Fugt.

Fugt sniger sig ind i alle huse.

Fugten er stum. Fugten får træet til
at bulne, jernet til at ruste.

Møblerne bliver dækket til, gulvtæpperne lagt ud.

Kaffen erstatter portvinen efter middagen, og da kaffen afstedkommer en dagligstue hvori man kan nyde den, og dagligstuen vitriner, og vitriner kunstige blomster, og kunstige blomster kaminhylder, og kaminhylder pianoforter, og pianoforter romancer, og romancer talløse små hunde og

bordløbere, blir hjemmet aldeles forandret.

Udenpå huset vokser der vedbend.

Husene kvæles i grønt. Fugten slår indad. Man bliver kuldskær om hjertet og får fugt på sjælen.

Fortvivlede forsøg bliver gjort på at finde en lun krog, hvor man kan putte sig med sine følelser. Kærlighed, fødsel og død bliver pakket ind i mangfoldige lag af fine ord og fraser. Kønnene fjerner sig mere og mere fra hinanden.

Abenhjertighed tolereres ikke.

Fødsler. Fødsler. Fødsler.

Hun bliver gift når hun er nitten, og er moder til femten eller atten børn inden hun er tredive.

Selv Dronning Victoria går med krinoline, for at skjule det faktum, det sørgelige faktum, det store faktum, det eneste faktum, at hun venter et barn.

Tanken om Buckingham Palace får mig til at rødme og jeg skammer mig over den store smaragdring som Dronning Elisabeth har givet mig. Jeg skammer mig fordi alle bærer guldring, ikke smaragdring. Jeg går ud til middag, Det myldrer med vielsesringe. Jeg går i kirke. Vielsesringe allevegne. Jeg kører en tur i min vogn. Guld eller simili, tynde, tykke, fine eller mindre fine guldringe glimter alle vegne. Juvelerbutikken er fulde af ringe, almindelige ringe uden sten.

er

Individerne

parvis. Der er ikke andet at gøre, end at købe en af disse grimme ringe og tage den på, ligesom alle andre. Men selv med en ring på fingeren lader ubehaget mig ikke i fred. Jeg mærker giften overalt. Bliver jeg nødt til at tage den mest under desperate af alle kure overvejelse? Bliver jeg nødt til at underkaste mig tidsånden, fuldt ud og betingelsesløst og gifte mig? ærkehertugens vognhjul bort i det fjerne, skrev jeg livet og

klistret

sammen,

Krinolinens vægt tynger mig til jorden. Jeg kan ikke længere sletre gennem haven med mine hunde. Mine sko

en elsker, ikke livet og en ægtemand.

(34)

bliver hurtigt gennemblødte og plørede. For første gang i mit liv er jeg bange for spøgelser i husets korridorer.

fået Måske alle mennesker har tilkendt et andet menneske på livstid som det bør støtte sig til indtil døden skiller dem. Hvem kan jeq støtte mig til? Alle har en mage undtagen jeg. Jeg er alene.

Jeg har brækket min ankel. Fuglene siger, følg os til verdens ende og drik glemsel der. Jeg kan ikke rejse mig. Her er jeg tilfreds i duften af lyng.

Jeg har fundet min mage.

Jeg er naturens brud.

Her vil jeg ligge i græssets kolde favntag. Ingen brudering skal smykke min hånd. Lyngens rødder skal slynge sig om mine fingre.

Jeg har jaget efter lykken gennem mange tidsaldre og ikke fundet den.

Efter berømmelsen og den er gået mig forbi, efter kærligeden og jeg har

(35)

ikke kendt den. Efter livet, men ser nu at døden er bedre.

Skyerne kerner sig til vidunderligt guldskum. Gedernes blælder ringler.

En kanon langt ude på havet. Det er armadaen. Nej, det er admiral Nelson. Nej, krigene jo er forbi.

Jeg hører noget dybt i jordens indre.

En hammer mod en ambolt. Eller er det et hjerte der slår?

Som et mørkt tårn mod daggryets gule himmel ser jeg en mand på hesteryg. "Madame" siger han, "De er kommet til skade". "Min herre, jeg er død." Nogle minutter senere er vi forlovet. Marmaduke Bonthrop Shelmerdine Lady Orlando knæler. Orgelet drøner. Klokkerne kimer. Tordenen brager, så ingen hører ordene "agte og ære". De rejser sig mens orgelet drøner og lynene spiller over himlen og regnen strømmer ned. Og jeg går ud i gården med ring på fingeren i min tyne kjole, og holder stigbøjlen, så min ægtemand kan sidde op, hvilket han gør i et eneste spring, og hesten sætter sig i bevægelse, og jeg står

og råber Shelmerdine og han råber Orlando, og ordene kredser som vilde høge mellem kirketårnene, højere og højere, hurtigere og hurtigere, til de støder sammen og falder til jorden i stumper og stykker.

Han er på vej til sit skib.

"Shelmerdine forlad mig ikke!

jeg elsker dig."

Efter at have spurgt alle hvad livet er uden at blive klogere, kun ældre og køligere, mærker jeg at livet går sin gang som sædvanlig.

Livet har hele tiden gaet sin gang.

Jeg ser en dampmaskine, denne
utrolige opfindelse, der fuldstændig
har ændret Europas ansigt. Mit gamle
hus i byen er blevet solgt til en
paaplyfabrik.

Drosker, arbejdsvogne og omnibusser kører på kryds og tværs i gaderne.

Drenge løber frem og tilbge med trykte sedler presset ind imod sig og råber:

Katastrofe, katastrofe!

En enorm gummibold hopper over aviserne

Legetøjsbåden i parken er min mans skib og den krusning, jeg laver medmin fod, er en flodbølge ved Kap Horn,

Og mens jeg betragter legetøjsbåden vippe, ser jeg min mands skib klatre højere og højere op over en glasmur af havvand.....den sejler ind i en tusindfoldig død og forsvinder, den er sunket, men så ser jeg at den sejler videre i bedste velgående på den anden side af Atlanten....

Resultatet af at man ikke lever sammen med sin mand er, at man står og vrøvler højt midt i parken, mens jordmoderen igen og igen siger at det er en prægtig dreng jeg har født.

En søn.

En vogn glider frem af egen drift nu hvor kong Edward har afløst Dronning Viktoria. Se lysene i stuerne. Med et knips er hele værlset oplyst. Der er ikke længere nogen skygger eller små dunkle kroge, ingen kvinder i

forklæder, der kommer bærende med vakkelvorne lamper.

Vandet bliver varmt på to sekunder.

Familierne er mindre. Gardiner og møbelovertræk er blevet arrangeret i flæser og tunger, og væggene er udækkede og behængt med billeder af virkelige ting som gader, paraplyer og æbler.

Tiden er gået hen over hovedet på mig. Det er min modne alder der begynder nu.

Intet er længere een ting alene.

Den uendelige lange tunnel, som jeg har rejst igennem i hundrede af år, har udvidet sig og lyset er trængt ind.

Jeg kører i min bil hjemad.

Det at køre ud af London ligner den ophugning af identiteten, forud for bevidstløsheden po også for døden selv. Sjæl og legeme er som iturevet papir, der falder ud af en sæk. Endeliq daler papirstumperne langsommere. Enkelte stumper vender sig om siq selv luften. Hvert et selvstændigt jeg.

(39)

Men det jeg som jeg kalder på, viser sig ikke.

Den dreng, der sad på bakken, den dreng der rakte Dronningen en skål med rosenvand, den unge mand, som forelskede sig i Sascha. ambassadøren, eller kvinden der råbte på Shelmerdine.....

Jeg kan skifte mit Jeg lige så hurtigt som jeg kører.

Ved hvert hjørne venter et nyt Jeg.
Men det jeg trænger allermest til
holder sig tilbage.

Som vand i en brønd, bliver der nu mørkt og roligt i mig. Et enkelt jeg. Mit sande jeg.

Her står birke og egetræerne.

Hjorten, hvis gevir er fanget i ståltrådshegnet. Her er gården, som jeg gennem så mange hundrede år er kommet til på hesteryg eller i karet. Husets værelser lyser op. intet at skjule for mig. Vi har været sammen så længe. Jeg kom i disse værelser som barn, som mand, grædende og dansende.

(40)

I den vinduesniche har jeg drukket den spanske vin, i det kapel er jeg blevet viet.

Rækker af stole betrukket med fløjl står opmarcheret langs væggene med armene rakt frem mod Elisabeth, men ingen dronning eller konge skal nogensinde sove her igen. På de trukte skilte står der,

"Må ikke berøres."

Jeg har glemt mit navn.

Jeg står ved egetræet.

Alt er roligt mellem himmel og hav.

Kommer han?

Et stort hus venter med alle viduer sølvsmykkede, helt oplyst, som ventede man på en død dronning.

Jeg ser mørke fjerbuske vaje i gården, og fakler blafrer - men nuets kolde vind strejfer mit ansigt med sit svage åndegys.

Jeg er alene.